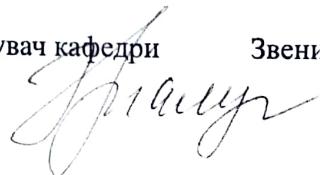

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра екології

Затверджено
на засіданні кафедри екології
біологічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2022 р.)

Завідувач кафедри Звенислава МАМЧУР

**Силабус із навчальної дисципліни
ДЕКОРАТИВНА ДЕНДРОЛОГІЯ,
що викладається в межах ОПП Екологія
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для здобувачів спеціальності 101 Екологія**

Львів 2022

Назва курсу	Декоративна дендрологія
Адреса викладання курсу	вул. Саксаганського 1, 79005, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	біологічний факультет, кафедра екології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	10 Природничі науки, 101 Екологія
Викладачі курсу	доцент кафедри екології, к.б.н. Цвілинюк Ольга Миколаївна
Контактна інформація викладачів	olha.tsvilynyuk@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації проводяться в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю): вул. Саксаганського, 1, ауд. 203. Також проводяться он-лайн консультації у системі Zoom після узгодження часу зустрічі
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Навчальну дисципліну «Декоративна дендрологія» розроблено таким чином, щоб студентів озброїти знаннями про декоративні деревні рослини (оригінальну будову крони, текстуру кори, листя, різнобарвні квіти, тривале і рясне цвітіння) та їх здатність виживати в умовах антропогенного навантаження.
Коротка анотація курсу	Курс «Декоративна дендрологія» є вибірковою навчальною дисципліною зі спеціальності 101 Екологія для освітньої програми бакалавра, яка викладається в VII семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою).
Мета та цілі курсу	<p>Мета курсу – докладно вивчити найбільш цікаві для містобудівництва декоративні види деревних рослин, їх біологічні та екологічні особливості для найбільш раціонального використання в зеленому будівництві різних регіонів України.</p> <p>Цілями курсу є:</p> <ul style="list-style-type: none"> -сформувати систему знань про сучасні досягнення у проектуванні, дизайні та формуванні об'єктів ландшафтного дизайну; про використання насаджень для оптимізації довкілля; розуміння ризиків використання інтродукованих рослин на об'єктах ландшафтного дизайну, -виховати вміння обґрунтовувати збереження й охорону біорізноманіття на об'єктах садово-паркового господарства, -вміти планувати, виконувати, оформляти та представляти проекти з озеленення міських об'єктів, -закріпити розуміння норм академічної доброочесності при підготовці індивідуальних завдань, вміння працювати в команді.
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скоріненко Л. І. Декоративна дендрологія. Курс лекцій. Миколаїв, 2014. 27 с. 2. Заячук В.Я. Дендрологія. Голонасінні: Навчальний посібник. Львів ТзОВ «Фірма Камула», 2005. 176 с.

	<p>3. Заячук В.Я. Дендрологія. Покритонасінні: Навч. посібник. Львів ТзОВ «Фірма Камула», 2004. 408 с.</p> <p>4. Кузнецов С.І., Левон Ф.М., Пушкар В.В. Асортимент дерев, кущів та ліан для озеленення в Україні. Київ: Компринт, 2013. 256 с.</p> <p>5. Власенко А. С. Заповідні дендросозоекзоти Степу України: монографія / А. С. Власенко, С. Ю. Попович. – К.: «ЦП “Компринт”», 2016. 129 с.</p> <p>6. Кучерявий В. П. Сади і парки Львова. Вид-во "Світ", 2008. 340 с.</p> <p>Додаткова література:</p> <p>1. Бакова К., Карпінський Ю. Досвід інвентаризації зелених насаджень вулично-дорожньої мережі міста Одеси // Містобудування та територіальне планування, 2022. 79. С. 26-36.</p> <p>2. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева й кущі. Голонасінні: Довідник / Кохно М.А., Гордієнко В.І., Захаренко Г.С. та ін.; за ред. М.А. Кохна, С.І. Кузнецова; НАН України, Нац. бот. сад ім. М.М. Гришка. – К.: Вища школа, 2001. – 207 с., іл.</p> <p>3. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина I. Довідник / Кохно М.А., Пархоменко Л.І., Зарубenko А.У. та ін.; за ред. М.А. Кохна. – К.: Фітосоціоцентр, 2002. – 448 с., іл.</p> <p>4. Дендрофлора України. Дикорослі й культивовані дерева і кущі. Покритонасінні. Частина II. Довідник / Кохно М.А., Трофименко Н.М., Пархоменко Л.І. та ін.; за ред. М.А. Кохна та Н.М. Трофименко. – К.: Фітосоціоцентр, 2005. – 716 с., іл.</p> <p>5. Крижановська Н. Я. Світлокольоровий дизайн сучасного міста : навч. посібник / Н. Я. Крижановська, В. П. Дубинський; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Харків : ХНАМГ, 2013. – 129 с.</p> <p>6. Василенко, І. Д., Л. М. Філіпова, and Я. Д. Фучило. "Пухові та безпухові тополі на території міста Біла Церква." Науковий вісник НЛТУ України 23.2 (2013). С. 40-46.</p> <p>7. Чуба М., Мамчур З. Апофіти і адвентивні види у флорі м. Львова // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. 2018. Випуск 77. С. 109–118.</p>
Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	90 годин, з них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 42 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Освітній компонент покликаний посилити наступні компетентності і програмні результати:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>Загальні і спеціальні (фахові) компетенції</p> <p>КЗ-6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>КЗ-11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>КС-7. Здатність проводити екологічний моніторинг та оцінювати поточний стан навколошнього середовища.</p> <p>КС-13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>Програмні результати навчання:</p> <p>ПР-06. Виявляти фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.</p> <p>ПР-08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрутованих рішень.</p> <p>ПР-11. Уміти прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколошнє середовище.</p> <p>ПР-14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.</p> <p>ПР-21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.</p>

	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - біологічні особливості та декоративні властивості дерев і кущів - сучасні тенденції розвитку декоративного садівництва, - сучасний асортимент деревних, кущових рослин, їх морфологічні, екологічні та декоративні особливості; - правила посадки різних декоративних рослин залежно від едафічних та кліматичних умов вирощування. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> -визначати правильність і ефективність використання деревних рослин, -точно підбирати породи при створенні груп, куртин, масивів, але й у відповідності до законів композиції, -вибирати породи для даної місцевості і доглядати за ними.
Ключові слова	Дендрологія, садово-паркове мистецтво, озеленення об'єктів, збереження ландшафтного біорізноманіття
Формат курсу	очний
Теми	проведення лекцій, практичних робіт та консультації для кращого розуміння тем Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: <ol style="list-style-type: none"> 1. Біологічні, екологічні та історичні основи декоративної дендрології. 2. Декоративна дендрологія.
Підсумковий контроль, форма	Залік виставляється за підсумками поточної успішності, виконаних і захищених різних форм робіт (доповідь, презентація), модульного контролю в кінці 7 семестру.
Пререквізити	Для вивчення дисципліни студенти потребують базових знань із таких дисциплін: «Вступ до екологічної діяльності», «Загальна екологія та середовищезнавство», Екологія рослин.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Навчальні методи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • словесно-наочні та словесно-практичні методи навчання (розвідь, пояснення, проблемні бесіди, семінари-дискусії, презентації, доповіді, обговорення, ілюстрації, демонстрації, інформаційні технології та ресурси); • інтерактивні методи навчання (кейс-методи аналізу конкретних екологічних ситуацій, прес-конференції, мозковий штурм, метод проектів); • творче індивідуальне завдання. <p>Форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації, робота в системі Moodle, самоконтроль.</p>
Необхідне обладнання	для проведення лекцій - персональний комп'ютер, загальновживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання знань студентів проводиться за 100-балльною системою.</p> <p>Накопичувальна система балів протягом семестру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контрольні завдання за змістовими модулями включають теоретичні та практичні завдання трьох рівнів складності. - здобувачі мають можливість отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему дослідницької роботи студенти можуть вибрати самостійно і за погодженням із викладачем. <p>За активну участь у обговореннях і дискусіях студенти отримують додаткові бали.</p> <p>Залік виставляється за підсумками поточної успішності, виконаних і захищених творчих індивідуальних завдань, модульного і підсумкового семестрового контролю.</p> <p>Академічна добросередовища: Роботи здобувачів є виключно оригінальними дослідженнями чи міркуваннями.</p> <p>Жодні форми порушення академічної добросередовища не толеруються</p>

Опитування	Кожен студент має можливість заповнити анонімну анкету у системі Decanat з метою оцінювання якості курсу.
-------------------	---

Таблиця 1
Схема навчальної дисципліни «Декоративна дендрологія»

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин протягом одного навчального тижня
Змістовий модуль 1. Біологічні, екологічні та історичні основи декоративної дендрології		
1.	Лекція. Вступ. Поняття про декоративну дендрологію. Основні етапи її розвитку та задачі.	Лекції – 2 год, сам. робота – 2,5 год
2.	Лекція. Природні умови та дендродекоративне районування.	Лекції – 2 год, сам. робота – 2,5 год
3.	Лекція. Біологічні особливості та декоративні властивості дерев і кущів Практична робота. Походження декоративних рослин, що вирощуються на Україні: рослини завезені з Азії, Африки, північної та Південної Америки.	Лекції – 2 год, пр. заняття – 2 год, сам. робота – 2,5 год
4.	Лекція. Діагностичні ознаки життєвих форм, декоративне значення деревних рослин та їх групи росту. Практична робота. Інтродукція декоративних рослин.	Лекції – 2 год, пр. заняття – 2 год, сам. робота – 2,5 год
5.	Лекція. Штучна зміна форм крон деревних рослин та їх значення при озелененні. Практична робота. Основи топіарного мистецтва.	Лекції – 2 год, пр. заняття – 2 год, сам. робота – 2,5 год
Змістовий модуль 2. Декоративна дендрологія.		
6.	Лекція. Фізіономічні групи, типи дерев, кущів, ліан	Лекції – 2 год, сам. робота – 2,5 год
7.	Лекція. Декоративні якості плодів та стовбуров. Практична робота. Красивоплідні дерева і кущі та їх культивари	Лекції – 2 год, пр. заняття – 2 год, сам. робота – 2,5 год
8.	Лекція. Особливості декоративних якостей голонасінних та покритонасінних деревних рослин. Найпопулярніші культивари представників цих відділів	Лекції – 2 год, сам. робота – 2,5 год
9.	Лекція. Вплив зелених насаджень на тепловий режим, швидкість вітру, вологість та склад повітря, зменшення інтенсивності міського шуму. Практична робота. Підбір стійких до забруднення середовища видів дерев та кущів	Лекції – 2 год, пр. заняття – 4 год, сам. робота – 2,5 год
10.	Лекція. Групи деревних рослин за їх вибагливістю до кліматичних умов та екологічних факторів. Практична робота. Обґрунтувати вибір деревних рослин для різних кліматичних зон України	Лекції – 2 год, пр. заняття – 4 год, сам. робота – 4,5 год
11.	Лекція. Інтродукція та акліматизація деревних рослин, їх значення в садово-парковому будівництві. Практична робота. Група синьоцвіті та їх використання в садово-парковому мистецтві	Лекції – 2 год, сам. робота – 2,5 год

12.	Лекції. Використання в озелененні представників різних груп рослин. Група дубових типів: дуби (<i>Quercus</i>), буки (<i>Fagus</i>), граб (<i>Carpinus</i>), клени (<i>Acer</i>). Група дубових типів: липи (<i>Tilia</i>), в'яз (<i>Ulmus</i>). Група платанових типів: платан (<i>Platanus</i>). Група горіхових типів: горіх (<i>Juglans</i>). Група ясеневих типів: ясен (<i>Fraxinus</i>), бархат (оксамит) (<i>Phellodendron</i>). Група гледичієвих типів: гледичія (<i>Gleditsia</i>) та група березових типів: береза (<i>Betula</i>). Група тополевих типів: тополя (<i>Populus</i>) та група вербових типів: верба (<i>Salix</i>)	Лекції – 8 год, сам. робота – 10 год
13.	Лекція. Історичні парки в Україні (дендропарки Софіївка, Олександрія та ін.). Нові парки в Україні. Кращі ботанічні сади України та світу. Незвичайні сади і парки світу.	Лекції – 2 год, сам. робота – 2,5 год

Автор

Ольга ЦВІЛИНЮК

Голова методичної ради

біологічного факультету

Віталій ГОНЧАРЕНКО

“31” 08. 2022 р.

Гарант ОПП

Звенислава МАМЧУР

“31” 08. 2022 р.